

Sygnatura akt: XI GC 1302/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2020 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Mariusz Zawicki

Protokolant: Paulina Lebowska

po rozpoznaniu w dniu 2 listopada 2020 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. S. (1)

przeciwko **L. B.**

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 40.792 (czterdzieści tysięcy siedemset dziewięćdziesiąt dwa) złote i 92 (dziewięćdziesiąt dwa) grosze z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwot i dat:

- 36.900 złotych od dnia 6 lipca 2018 roku;

- 2.879 złotych od dnia 6 lipca 2018 roku;

2. oddała powództwo w zakresie wcześniejszych odsetek;

3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5.657 (pięć tysięcy sześćset pięćdziesiąt siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

4. zwraca pozwanemu od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie kwotę 339 (trzysta trzydzieści dziewięć) złotych i 50 (pięćdziesiąt) groszy tytułem nadpłaconej zaliczki.

Sygnatura akt: XI GC 1302/18

Sprawa rozpoznana w postępowaniu zwykłym.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 sierpnia 2017 r. A. S. (2) wniósł przeciwko L. B. o zapłatę kwoty 40 792,92 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty: 36900 zł od dnia 28 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty, 2879 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 28 sierpnia 2017 r. do dnia zapłaty oraz kwot 900 zł oraz 113,92 zł, a także o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu, powód wskazał, iż jest wierzycielem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., egzekucja wobec spółki była nieskuteczna, zaś pozwany wchodził w skład zarządu spółki w okresie powstania wierzytelności.

Nakazem zapłaty z dnia 17 października 2017 r. Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (k. 26).

Pozwany złożył sprzeciw od nakazu zapłaty (karta 46) Wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany podniósł, iż wierzytelność powoda stała się wymagalna po ustąpieniu przez pozwanego z funkcji prezesa zarządu spółki, wobec czego nie ponosi odpowiedzialności za jej zobowiązania.

W odpowiedzi na sprzeciw powód wniósł o zabezpieczenie do kwoty 53 173 zł poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej na nieruchomości pozwanego.

Postanowieniem z dnia 12 września 2018 r. oddalono wniosek.

W toku postępowania strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 1 czerwca 2019 r. A. S. (1) zawarł z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w S., reprezentowaną przez Ł. B. umowę o wykonanie robót branży elektronicznej w ramach realizacji zadania „Budowa K. dla pieszych z dopuszczeniem ruchu rowerowego przez rzekę D. w K.”. Strony ustaliły wynagrodzenie należne powodowi w kwocie 30 000 zł netto (36 900 zł brutto), płatne na podstawie faktury VAT wystawionej w terminie 14 dni od odbioru zakresu umownego i podpisaniu przez strony protokołu odbioru bez wad.

Na podstawie protokołu odbioru z dnia 31 sierpnia 2016 r. powód wystawił na rzecz spółki (...) fakturę VAT nr (...) na kwotę 36900 zł brutto, tytułem wykonania robót elektrycznych zgodnie z protokołem, z terminem płatności do dnia 27 grudnia 2016 r.

Z uwagi na brak płatności, powód skierował sprawę na drogę postępowania sądowego.

Nakazem zapłaty z dnia 24 stycznia 2017 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie XI Wydział Gospodarczy wydał w sprawie XI GNc 103/17 nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczy, w którym nakazał spółce (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zapłatę na rzecz powoda kwoty 36 900 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 28 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2879 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Postanowieniem z dnia 20 marca 2017 r. nadano ww. nakazowi klauzulę wykonalności.

Na mocy tytułu wykonawczego komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w S. M. K. prowadził egzekucję przeciwko spółce, w sprawie KM 357/17, która została umorzona postanowieniem z dnia 29 maja 2017 r. wobec stwierdzenia jej bezskuteczności. Nadto komornik ustalił koszty postępowania egzekucyjnego w kwocie 113,92 zł obciążając nimi dłużnika, a także przyznał powodowi zwrot kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 900 zł, którymi również obciążył dłużnika.

Dowód:

- umowa z dnia 1 czerwca 2016 r. k. 82-90;
- protokół odbioru z dnia 31 sierpnia 2016 r. k. 10-11;
- faktura VAT k. 12;
- nakaz zapłaty z dnia 24 stycznia 2017 r. k. 9, 93;
- postanowienie z dnia 29 maja 2017 r. k. 7-8, 91-92;
- zeznania A. S. (1) k. 134-135;

- zeznania Ł. B. k. 135;

W dniu 23 czerwca 2016 r. Ł. B. złożył oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji prezesa zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S..

Tego samego dnia wspólnicy spółki podjęli uchwałę o przyjęciu do wiadomości i wyrażeniu zgody na rezygnację Ł. B. z pełnionej funkcji prezesa zarządu spółki.

Dowód:

- oświadczenie z dnia 23 czerwca 2016 r. k. 53;

- protokół zgromadzenia z dnia 23 czerwca 2016 r. k. 57;

- zeznania Ł. B. k. 135;

W dniu 27 czerwca 2016 r. Ł. B. sporządził do KRS oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji prezesa spółki, przedkładając wymagane załączniki.

Dowód:

- pismo z dnia 27 czerwca 2016 r. k. 50a-59;

- zeznania Ł. B. k. 135;

Sytuacja finansowa spółki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., w okresie sprawowania przez pozwanego Ł. B. funkcji prezesa, to jest od dnia 18 grudnia 2015 r. do dnia 23 czerwca 2016 r. była zła.

Nakazy zapłaty pokazują zaległość spółki w spłacie zobowiązania wobec kontrahenta Zakład (...) w kwocie należności głównej 36 900 zł za fakturę (...) z dnia 22 listopada 2016 r.

Spółka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. posiadała zaległości w opłacie składek społecznych, zdrowotnych oraz FP i FGŚP za okres od kwietnia 2016 r. do września 2016 r. w kwocie należności głównej 222 936,49 zł i na dzień 28 maja 2018 r. nadal nie zostały zapłacone.

Najwcześniej nieuregulowana składka ZUS za kwiecień 2016 r. powinna zostać zapłacona do 16 maja 2016 r. – w związku z tym, że dzień 15 maja 2016 r. przypadał na niedzielę to termin zapłaty wypadał 16 maja 2016 r., zatem od dnia 17 maja 2016 r. badana spółka zaprzestała wykonywania wymagalnych zobowiązań.

W związku z powyższym, analizowana spółka posiadała zaległości od 17 maja 2016 r. do dnia 28 maja 2018 r., ponieważ na ten dzień pismo zostało wystawione przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Rachunki bankowe spółki zostały zajęte na rzecz Dyrektora ZUS, co wynika z postanowienia komornika sądowego z dnia 22 marca 2017 r. Zaległości wobec ZUS za podany wcześniej okres pokazują, że spółka miała problemy ze spłatą swoich zobowiązań, ponadto zaciągała w tym czasie także inne zobowiązania- wobec kontrahenta- Zakład (...). Spółka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. posiadając wysokie zadłużenie wobec ZUS, nie powinna zaciągać kolejnych zobowiązań, co pogłębiało jej złą sytuację finansową.

Badana spółka zaprzestała płacenia (wykonywania) wymagalnych zobowiązań, na co wskazują niezapłacone zobowiązania wobec ZUS za okres od kwietnia 2016 r. do września 2016 r., które nadal nie były opłacone na dzień 28 maja 2018 r., co wynika z pisma wystawionego przez ZUS. Spółka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S., posiadając wymagalne zobowiązania, zaciągała kolejne w dniu 1 czerwca 2016 r. w postaci podpisania umowy nr (...) z Zakładem (...) na wykonanie robót branży elektrycznej. Spółka miała problemy z regulowaniem bieżących

zobowiązań publicznoprawnych jak i prywatnych, zaciągała kolejne zobowiązania, powyższe działania miały miejsce w okresie sprawowania funkcji prezesa przez Ł. B. od 18 grudnia 2015 r. do 23 czerwca 2016 r.

Zobowiązania spółki przekroczyły wartość majątku spółki, ponieważ wartość majątku wynosiła 3 331 814,39 zł, a zobowiązania wynosiły 5 298 682,72 zł.

Sytuacja finansowa spółki w okresie od 18 grudnia 2015 r. do dnia 23 czerwca 2016 r. była zła z uwagi na posiadanie znacznego zadłużenia wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz zaciąganie zobowiązania wobec powoda.

Przesłanki do ogłoszenia upadłości spółki powstały na dzień 16 maja 2016 r., ze względu na pozasiedanie w tamtym czasie zobowiązań wobec ZUS.

Spółka posiadała również dwa kredyty, które także powinny być spłacone.

Spółka miała 30 dni na zgłoszenia upadłości od dnia 17 maja 2016 r., czyli spółka powinna zgłosić upadłość do dnia 15 czerwca 2016 r. Przesłanki do odłożenia upadłości powstały w czasie pełnienia przez pozwanego funkcji prezesa zarządu.

Dowód:

- dzienniki transakcji, pyta CD k. 149;
- kopia akt rejestrowych KRS 592 409 k. 177-656;
- opinia biegłego sądowego A. K. k. 667-714, 747-753;

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne w niemal całości.

Stan faktyczny niniejszej sprawy ustalono na podstawie twierdzeń i okoliczności wskazanych przez powoda (zasadniczo nie przeczył tym okolicznościom pozwany) dowodów z dokumentów w postaci: odpisu z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, umowy, faktury VAT, nakazu zapłaty wraz z postanowieniem o nadaniu klauzuli wykonalności, postanowienia o bezskuteczności egzekucji, akt rejestrowych, opinii biegłego oraz zeznań stron.

Na podstawie przeprowadzonych dowodów, sąd ustalił istotne okoliczności sprawy obejmujące fakt pełnienia przez pozwanego funkcji członka (prezesa) zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S..

Zgodnie z art. 299 § 1 k.s.h., jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Przesłankami odpowiedzialności członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za jej zobowiązania jest zatem: po pierwsze – sprawowanie mandatu w czasie istnienia niewykonanego przez spółkę zobowiązania, a po wtóre – bezskuteczność dochodzenia jego zaspokojenia od samej spółki. Podkreślenia wymaga, że decydujące znaczenie ma tu samo istnienie zobowiązania w okresie pełnienia funkcji w zarządzie, a nie jego wymagalność lub tym bardziej moment stwierdzenia bezskuteczności jego egzekucji (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2006 roku, sygn. akt V CSK 39/06, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2003 roku, sygn. akt V CK 198/02, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2010 roku, sygn. akt V CSK 248/09). Przesłanka ta została spełniona w niniejszej sprawie. Wierzytelność powoda istniała w okresie, gdy pozwany sprawował funkcję członka zarządu dłużnej spółki.

Odpowiedzialność w oparciu o powołany przepis art. 299 § 1 k.s.h. ma charakter subsydiarny i aktywuje się jedynie w sytuacji, gdy spółka nie jest w stanie samodzielnie wykonać swojego zobowiązania. W konsekwencji na powodzie spoczywał obowiązek udowodnienia, że próba uzyskania zaspokojenia od dłużnej spółki nie przyniosła rezultatu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2008 roku, sygn. akt III CSK 12/08; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z dnia 3 czerwca 2011 roku, sygn. akt VI ACa 1441/10; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2011 roku, sygn. akt II CSK 451/10). Roszczenie z art. 299 § 1 k.s.h. stanowi ostateczne zabezpieczenie roszczeń wierzycieli przeciwko spółce. Jeśli więc po stwierdzeniu bezskutecznej egzekucji okaże się, że wierzyciel może jednak uzyskać zaspokojenie od spółki, to jest brak podstaw do przyjęcia, że zachowuje on prawo do żądania zaspokojenia z majątku członków zarządu spółki. Z kolei bezskuteczność egzekucji może być przy tym dowodzona każdym środkiem dowodowym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 2009 roku, sygn. akt I CSK 34/09). Jakkolwiek przesłanka odpowiedzialności z art. 299 § 1 k.s.h. jest spełniona, gdy skuteczna egzekucja wobec spółki nie jest w ogóle możliwa, a nie gdy jest niemożliwa z jednego składnika majątku, to jednak wykazania tej okoliczności (bezskuteczności egzekucji do całego majątku spółki) nie może być rozumiane schematycznie. Nie ma przeto potrzeby kierowania egzekucji do tych składników majątku spółki, z których uzyskanie zaspokojenia jest w istniejących okolicznościach faktycznych nierealne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2009 roku, sygn. akt V CSK 460/08).

W niniejszej sprawie, powód po uzyskaniu w tytułu wykonawczego doprowadził do wszczęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. Analiza złożonych dokumentów z akt komorniczych, jak również twierdzenia powoda podniesione w pismach procesowych doprowadza do wniosku, że postępowanie egzekucyjne prowadzone było w sposób kompleksowy.

Pozwany kwestionował swoją odpowiedzialność, podnosząc zarzut ustąpienia z funkcji prezesa zarządu przed postawieniem roszczenia powoda w stan wymagalności, kwestionując przy tym istnienie zadłużenia spółki co do zasady jak i wysokości.

W myśl art. 299 k.s.h. dłużnik (pozwany) może zwolnić się z odpowiedzialności za długi spółki jeśli wykaże wymienione tam przesłanki. Powód, w myśl przywołanego przepisu wykazać ma bezskuteczność egzekucji. Powód wykonał niniejszy obowiązek dokumentem urzędowym (art. 244 k.p.c.) – wykazał nieskuteczność egzekucji. Jeśli pozwany przeczy okolicznościom wskazanym w postanowieniu organu egzekucyjnego, powinien naprowadzić dowody na te okoliczności (art. 252 k.p.c.). Twierdzenia pozwanego nie zastępują dowodu. Jeśli również pozwany nie ma dostępu do dokumentów spółki, nie jest członkiem zarządu należy przedstawić wniosek o to aby sąd zwrócił się do spółki, urzędu skarbowego bądź do innego podmiotu o przesłanie odpowiedniej dokumentacji.

Twierdzenia w zakresie wierzytelności pierwotnego dłużnika nie dotyczą żadnej konkretnej wierzytelności. Nie sposób ich zweryfikować, nie sposób stwierdzić czy istnieją, czy nie są przedawnione, czy wystarczyłyby na zaspokojenie przedmiotowej wierzytelności, czy są egzekwowalne, czy ów dłużnik jest wypłacalny.

Zatem analizując sposób i zakres prowadzenia egzekucji sąd ustalił, że egzekucję prowadzono w sposób kompleksowy, zakres i charakter postępowania egzekucyjnego nie miał charakteru iluzorycznego ale był ukierunkowany na realne zaspokojenie wierzyciela.

Postępowanie egzekucyjne nie przyniosło rezultatu – komornik ustalił bezskuteczność egzekucji.

W tych warunkach, okoliczności uzasadniające roszczenie powoda, w zakresie, w jakim to na nim spoczywał ciężar dowodu (art. 6 k.c.), należało zatem uznać za udowodnione.

W myśl art. 299 § 2 k.s.h. członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności za zobowiązania spółki, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody. Zarówno podniesienie zarzutów z art. 299 § 2 k.s.h. jak i ich dowodzenie leży po stronie pozwanego członka zarządu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 roku, sygn. akt III CSK 321/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 2 października 2013 roku, sygn. akt I ACa 52/13). Przepis art. 299 k.s.h. przewiduje bowiem domniemanie winy członka zarządu w doprowadzeniu do braku możliwości uzyskania przez wierzyciela zaspokojenia.

Niesporną okolicznością jest to, że aby przyjąć odpowiedzialność członków zarządu za zobowiązania spółki, w pierwszej kolejności powód powinien wykazać bezskuteczność egzekucji.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, pozwany w okresie zawarcia z powodem umowy, pełnił funkcję członka zarządu i to on złożył podpis pod umową tj. w okresie od 18 grudnia 2015 r. do dnia 23 grudnia 2016 r.

Jak wskazał biegły spółka zaprzestała płacenia (wykonywania) wymagalnych zobowiązań, na co wskazywały niezapłacone zobowiązania wobec ZUS za okres od kwietnia 2016 r. do września 2016 r., które nadal nie były opłacone na dzień 28 maja 2018 r., co wynika z pisma wystawionego przez ZUS. Spółka (...) spółą z ograniczoną odpowiedzialnością w S., posiadając wymagalne zobowiązania, zaciągała kolejne w dniu 1 czerwca 2016 r. w postaci podpisania umowy nr (...) z powodem na wykonanie robót branży elektrycznej. Spółka miała problemy z regulowaniem bieżących zobowiązań publicznoprawnych jak i prywatnych, zaciągała kolejne zobowiązania, powyższe działania miały miejsce w okresie sprawowania funkcji prezesa przez Ł. B. od 18 grudnia 2015 r. do 23 czerwca 2016 r.

Zobowiązania spółki przekroczyły wartość majątku spółki, ponieważ wartość majątku wynosiła 3 331 814,39 zł, a zobowiązania wynosiły 5 298 682,72 zł.

Nadto biegła wskazała, iż przesłanki do ogłoszenia upadłości spółki powstały na dzień 16 maja 2016 r., ze względu na posiadanie w tamtym czasie zobowiązań wobec ZUS, tym samym do pozwanego jako ówczesnego członka zarządu należało złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości, czego pozwany mimo upływu terminu nie uczynił.

Finalnie w zarzutach podnoszonych przez pozwanego, pozwany nie powoływał się na zaistnienie innych przesłanek egzoneracyjnych, których Sąd nie poszukiwał w świetle podniesionych twierdzeń i zarzutów.

Na marginesie w odniesieniu do przedłożonego raportu sporządzonego przez P. W., zawierającego zarzuty do opinii głównej i opinii uzupełniającej, na podstawie wiedzy z urzędu jak i w ocenie Sądu potraktować należało jako zmierzające do przedłużenia postępowania i niekonstruktywne. Należy zauważyć, iż w analogicznej sprawie, w której zachodzi tożsamość pozwanego, (XI GC 2021/18, pozwany złożył również taki raport, w którym zakwestionowano opinię biegłego P. W. tak samo jak w rozpoznawanej sprawie nie wskazał, na podstawie jakich dokumentów sformułował zarzuty i wnioski, jakie dokumenty zostały mu okazane a jakie nie, tym samym przedłożony raport mając przymiot dokumentu prywatnego sporządzonego prawdopodobnie na zlecenie pozwanego zasługiwał na uwzględnienie. Nadto w sprawie XI GC 2021/18 mimo zobowiązania P. W. do wskazania, na podstawie jakich dokumentów sporządził tożsamy raport, zobowiązanie to pozostało bez odpowiedzi. Na te okoliczności zwrócono uwagę na ostatniej rozprawie a pozostało to bez reakcji strony pozwanej. Stąd właśnie nie przeprowadzono dowodu z opinii

Co za tym idzie, wobec wykazania przez powoda przesłanek z art. 299 § 1 k.s.h. oraz braku skutecznych zarzutów ze strony pozwanego, roszczenie zgłoszone w pozwie należało uwzględnić co do zasady. Na zasądzoną w pkt I kwotę składa się należność główna z nakazu, koszty procesu orzeczone w nakazie, koszty postępowania klauzulowego i egzekucyjnego – w tym koszty zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak w wyroku, orzekając o odsetkach zgodnie z normą art. 481 k.c. od dnia następnego po dniu doręczeniu pozwanemu odpisu pozwu i nakazu zapłaty.

W pkt II powództwo podlegało oddaleniu albowiem strona powodowana nie dokonała kapitalizacji odsetek, zwłaszcza, iż pozwanym jest osoba fizyczna a nie spółka, tym samym odsetki nie mogą biec jednolicie. Mając powyższe na uwadze w zakresie wcześniejszych odsetek liczonych jak w prawomocnym nakazie zapłaty, powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. i art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Strona powodowa wygrała w całości sprawę, zatem należy się jej zwrot kosztów procesu w całości. Strona powodowa była reprezentowana przez radcę prawnego. Na koszty zasądzone na rzecz powoda składa się wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika w wysokości 3600 złotych, opata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych oraz opłata od pozwu w wysokości 2040 złotych.

O zwrocie nadpłaconej przez powódkę zaliczki orzeczono na podstawie art. 84 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 623). Łączny koszt opinii biegłego wyniósł 1660,50 złotych, powódka uiścił zaliczkę kwocie 200 zł, wobec czego należało zwrócić pozostałą część zaliczki kwocie 339,50 złotych o czym orzeczono w pkt IV wyroku.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)

4. (...)